

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Rudy Raciborskie

Kod krajobrazu: 24-341.15-011

Położenie administracyjne: Gmina Kuźnia Raciborska, Powiat raciborski

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Rudy - przykład krajobrazu wielkoobszarowego zespołu pałacowo-parkowego i klasztornego oraz innych komponowanych układów architektury, zieleni i wód (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Rudy Raciborskie
ID	567
Kod krajobrazu	24-341.15-011
Typ, podtyp krajobrazu	8e - Wielkoobszarowe zespoły pałacowo- -parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	341.15
Nazwa mezoregionu*	Płaskowyż Rybnicki
Typ krajobrazu naturalnego*	Dolin i Obniżeń
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Zalewowych den dolin - akumulacyjne: Równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.3.2.c
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Rybnicki
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	5
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Niżowy łęg jesionowo-olszowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	I.E.7
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Leśny region (Strzelce Opolskie)
Położenie administracyjne	Gmina Kuźnia Raciborska, Powiat raciborski
Powierzchnia (ha)	96,64

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód, obejmujący pocysterskie założenie parkowo-klasztornego w Rudach.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na zachowany historyczny, wyraźnie ukształtowany układ kompozycyjny przedstawiający modelowy przykład działalności Cystersów: zespół klasztorno-pałacowy zachowany w bardzo dobrej kondycji technicznej oraz park z wysokim udziałem starodrzewia. Krajobraz o ważnych funkcjach przyrodniczych i kulturowych o randze ponadlokalnej. Dodatkowo, uzasadnieniem jest ochrona prawna (park krajobrazowy obejmujący ponad 50% powierzchni jednostki - uzupełniający wskaźnik ekspercki).

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Krajobraz dużego kompleksu starodrzewia parkowego. Wysokie walory faunistyczne związane ze starodrzewiem, rzeką Ruda i zbiornikiem wodnym (Staw Rudy). Cała jednostka położona jest w Parku Krajobrazowym "Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich". Użytek ekologiczny "Starorzecze przy Klasztorze w Rudach".

Walory kulturowe

Komponowany krajobraz historyczno-kulturowy z koncentracjami zabytków w części południowej (bazylika oraz zabudowania pocysterskiego klasztoru). W części centralnej i północnej komponowane układy zieleni parkowo-leśnej ze zbiornikiem wodnym. Całość zdegradowana budową dużego zakładu przemysłowego oraz dużym parkingiem przy pocysterskim klasztorze. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Śląsko-Morawska Droga św. Jakuba.

Fizjonomia krajobrazu

Komponowany kompleks parkowy o charakterze leśnym z nagromadzeniami w części południowej zabudowy o znaczeniu historyczno-kulturowym. Dominanty bazyliki i zabudowań poklasztornych. Wysokie walory fizjonomiczne starodrzewi parkowych i leśnych wzbogacone urozmaiconą rzeźbą terenu oraz otwarciem widokowym dużego zbiornika wodnego. Cenne otwarcia widokowe wzdłuż Rudy. Występują elementy degradujące krajobraz: zakład betoniarski w części centralnej oraz duży parking przy zespole poklasztornym. Niewielkie możliwości ekspozycji czynnej, widok na klasztor od strony parku mocno ograniczony do osi widokowych. Krótkie osie widokowe również od strony dróg dojazdowych. Przez obszar przebiegają szlaki turystyczne: czerwony Szlak Husarii Polskiej, czarny Szlak Uroczyska Buk oraz żółty Szlak Okrężny Wokół Gliwic.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Zabytkowy Zespół klasztorny w Rudach (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 2

Zabytkowy Zespół klasztorny w Rudach w dobrej kondycji technicznej (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 3

Staw Rudy (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 4

Zespół klasztorny na tle miejscowości Rudy (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 5

Wyjątkowo negatywny przykład lokalizacji dysharmonijnego obiektu przemysłowego w obrębie cennego krajobrazu klasztorno-pałacowego (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

